

„Rendszerszemléletű energetikai szabályzórendszerre lenne szükség”

Az átláthatóbb gazdaság, a szélesebb egyetértésen nyugvó, komplex szabályzórendszerek létrehozása nemcsak a hazai megújuló energia szakterületen tevékenykedő társaságoknak, de az egész országnak is érdeke. Amíg ezen a területen nincs előrelépés, addig a megújulókat alkalmazó piaci szereplők versenyhátrányban lesznek, ugyanakkor Magyarország nemzetközi versenyképességére sincs jó hatással. Munkatársunk Balogh Lászlóval, a Magyar Megújuló Energia Szövetség elnökével beszélgetett.

• Elnök úr, kérjük, röviden mutassa be a szövetségüket.

A Magyar Megújuló Energia Szövetség a magyar–spanyol energetikai PHARE program keretei között, 2004-ben alakult. A spanyol szakértők javasolták, hogy a hagyományos energetika hagyományosan önmagában is erős érdekvédelme mellett jelenjen meg Magyarországon a megújuló energia szektor érdekvédelme is. Szövetségünk – melynek két éve töltöm be az elnöki posztját – igyekszik részt venni a szakterületünk működését meghatározó jogszabályok megalkotásában, és fejlesztési tevékenységet is ellát.

• Hogyan ítélik meg a hazai megújulóenergia-piac helyzetét?

Más országokban lényegesen világosabb és átláthatóbb makrogazdasági és szabályozási/regulációs viszonyok közepette működik az energetikának ez a szakterülete. Rendszerszemlélettel, az egész gazdaság fejlődésének figyelembevételével kezelik az energetikát, ezen belül természetesen a megújuló energiák alkalmazásának szakterületét is. Magyarországon hiányzik ez a komplex rendszerszemlélet, sok az ellentmondás, és a versenysemlegesség sem működik teljesen tökéletesen. Miután biomasszát is felölel ez a szakterület, az energetikai szabályzórendszert mindenképpen har-

monizálni kellene a mezőgazdasági és vidékfejlesztési elképzelésekkel, ilyen harmóniát azonban mi nem tapasztalunk. Úgy látom, az ágazat szereplőire nem egyformán vonatkoznak a szabályok, a piacra korábban belépett társaságok előnyt élveznek. Ez a körülmény hátráltatja a külföldi befektetőket, ugyanakkor a hazai befektetők tevékenységére sincs jó hatással, továbbá rontja az ország versenyképességét is. Ehhez hozzájön még az is, hogy a megújuló energiákra vonatkozó egyes jogszabályok önmagukban és egymáshoz képest is hordoznak ellentmondásokat.

• Említene konkrét példát?

Csupán egy sarkalatos témakört emelnék ki, ez pedig az engedélyezések kérdése. A villamos energia törvény végrehajtási rendelete és a kiserőművek építési engedélyeztetésére vonatkozó jogszabály nincs összhangban, kusza és zavaros az erre vonatkozó szabályrendszer, ami a közigazgatás szereplőinek együttműködését is nehezíti. Egyik jogszabályból sem derül ki, hogy az építési engedély vagy az energiahivatal engedélye az első. Úgy lehet engedélyt kapni, hogy informálisan megegyezik a két hivatal ügyintézője, hogy először az energiahivatal kiad egy levelet, amit becsatol az építési engedélyezést végző hatóság számára benyújtandó dokumentumok közé. Erre a kérvényre valószínűleg ad-

nak majd építési engedélyt. Az így megkapott építési engedély, illetve további pluszdokumentumok birtokában lehet aztán az energiahivataltól létesítési engedélyt kérni kis villamos erőműre. Ez a jogalkotás és a közigazgatás működésének egyre általánosabban jelentkező szklerotikus elemeit mutatja.

• Milyen megoldásokat látunk külföldön?

Ausztriát, Németországot és Dániát szoktam példaként hozni, ahol az állami források bevonásával és megfelelő, harmonizált szabályzórendszer kialakításával először a megújuló energiaforrások felhasználásához szükséges eszközök kutatását, fejlesztését kezdték meg. Amikor beindult az eszközök hazai gyártása, akkor kiterjesztették a támogatásokat is, ami nagymértékben hozzájárult az ipar fejlődéséhez, és munkahelyeket teremtett. A magyar közigazgatásban dolgozó szakemberek rendszeresen látogatják ezeket az országokat, konzultálnak a külföldi kollégáikkal, információkat, tapasztalatokat gyűjtenek az Európában, sőt a világban széles körben alkalmazott közigazgatási eljárásokról, amelyeket itt-hon lehetne hasznosítani. Erre azonban valami miatt kevésbé kerül sor.

• Ön szerint mennyire hatékony a megújuló energiák területén az európai uniós támogatás?

Balogh László

Miután az általános ösztönző és jogszabályrendszerünk nem túl racionális elvek mentén támogat, illetve szelektál, így az uniós támogatási, elosztási mechanizmus sem tűnik egészen hatékonyknak. Kiemelném például a biomasszával kapcsolatos problémákat. Olyan elszigetelt, párhuzamos fejlesztési elképzelések látnak napvilágot, amelyek ugyanarra a biomassza tömegre alapoznak egy adott régióban vagy kistérségben. Tehát egy mezőgazdasági termékbázisra két vagy három elképzelés is születik. Ez alapján kérdőjelezheti meg az uniós támogatás életképességét, és féltő, hogy esetleg visszafizetésre is sor kerülhet. Vagy mondok egy másik példát, nagyon sajátos: 50 megawatt körüli, nagy teljesítményű, szamatüzelésű kondenzációs biomassza erőművek létesítéséről elég sokat lehet hallani. Kérdéses ezeknek az erőműveknek a gazdaságos működtetése akkor, amikor közel 150 megawatt teljesítménynek megfelelő biomasszát kell beszállítani és elégetni ahhoz, hogy 50 megawattnyi villamos energiát tudjanak előállítani. Attól tartok, ezek nem a leghatékonyabb beruházásokat támogató elképzelések.

•• Mely területeken látnak még problémákat?

A hazai környezetvédelmi előírások egy része sajátos módon született meg. Gondolok a NATURA 2000-es területek ötletszerű kialakítására, az ide tervezett (ipar)fejlesztések kapcsán éppen ezért rengeteg kérdőjel fogalmazódik meg bennünk. A kukoricára és gabonatermékekre alapozódó biomassza-termelés is számos mezőgazdasági, illetve környezetvédelmi kérdést vet föl,

s véleményem szerint a mi éghajlati viszonyaink között a bioetanol-termelés energiamérlege szintén problematikus lehet. Felmerül emiatt a kukoricaalapú bioetanol üzemek gazdaságosságának a kérdése is. Pedig ismeretes jobb hatékonyságú eljárás is, amely az úgynevezett lignocellulóz bázisra építene.

•• A szövetség szerint miként tudna hatékonyabban működni a magyar megújuló piaca?

A megújuló energiaforrások felhasználásának a helyzete nem független a gazdaság általános állapotától. Tehát szélesebb dimenzióban célszerű foglalkozni a kérdéssel. Át kellene gondolni, hogy a megújuló energiaforrások felhasználásához szükséges eszközök gyártása, fejlesztése, a belföldi forrásokból történő elérhetővé tétele fölveti e szakterület komplexebb támogatásának az igényét. A megújuló támogatása egyébként nem önmagában vett energetikai kérdés, és semmiképpen nem szűkíthető le a hagyományos energetika szereplőit, illetve a megújuló energiaforrások alkalmazásában érdekelt piaci szereplők közötti kapcsolatra. Ha például a hálózatra kapcsolás feltételeit vizsgáljuk, akkor az elosztó hálózatok fejlesztése éppúgy érdeke a hálózati társaságoknak, mint az elosztó hálózatra csatlakozó, megújuló energiaforrásokat alkalmazó kis teljesítményű erőműveknek, de a többi villamos fogyasztónak is.. A baj az, hogy a magyar szabályozás ezt nem veszi figyelembe, és egyoldalúan az elosztó hálózatokat tulajdonló társaságok érdekeit tartja szem előtt. Ez a fajta megközelítés pedig számos probléma gyökerévé vált.

•• Hogyan tudják segíteni a tagjaikat?

Egyrészt igyekszünk azoknak a szabályozási elemeknek az alakításában közreműködni, amelyek a tagjaink működését meghatározzák. Másrészt információk átadásával segítjük őket, amelyek a mindennapi munkájukban hasznosak lehetnek. Időről időre különböző konferenciákat szervezünk. Nemrég tartottunk egy országos tanácskozást Kiskunmajsán, a helyi önkormányzat támogatásával, ahol a kiserőművek létesítésével és üzemeltetésével kapcsolatban hangzottak el rendkívül érdekes előadások. A konferenciákon terítékre kerülő témákat, az ezekkel összefüggésben született megállapításainkat mindig eljuttatjuk a gazdaságpolitikai döntéshozók számára is. Kevés eredménnyel.

•• Mit terveznek a közeljövőre?

A szövetség szeretne közreműködni abban – bár tartok attól, ez csupán jámbor óhaj –, hogy a magyar gazdasági viszonyok letisztuljanak, megszűnjenek azok a ma még átláthatatlan szövevények, amelyek nem szolgálják a megújuló energiaforrásokat használó társaságok érdekeit sem. Úgy véljük, a gazdaság átláthatóbbá tétele, a korrekt, nyilvánosabb, szélesebb egyetértéssel nyugvó szabályozórendszerek létrehozása egyaránt érdeke a mi szakterületünknek, de az egész országnak is. Amíg ezen a területen nincs számottevő előrelépés, addig a megújuló energiákat alkalmazó piaci szereplők biztosan versenyhátrányban lesznek, ugyanakkor Magyarország nemzetközi versenyképességére sincs jó hatással ez a helyzet.